

Klinikinių atvejų tyrimas- už ir prieš

Horst Kächele

Aprašomojo mokslo atsiradimas

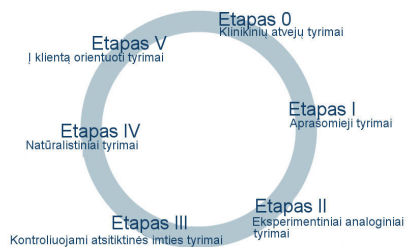
„Isterijos studijoje“ Freudas rašė, kad ji nustebino tai, jog jo „atvejų istorijos gali būti skaitomos, kaip trumpi apsakymai ir kad joms trūksta moksliskumo įvaizdžio.“(p.160)

Psichiatrai romantiškos medicinos laikais:

„Kaikurie jų atvejų aprašymai primena Kleist, Shiller ir Jan Paul portetus“.
(Bodamer 1953,p.520)

Bodamer J(1953) Zur Entstehung der Psychiatrie als Wissenschaft im 19.Jahrhundert.Fortschritte der Neurologie,Psychiatrie ind ihrer Grenzgebiete 21:511-535

Terapijos tyrimų etapai

Charcot įtaka Freudui

„Jis stengėsi **vėl ir vėl** grįžti prie dalykų, kurių neįstengė suprasti, taip pagilindamas savo įspūdį, kol staiga jį aplankydavo supratimas. Jo mintyse tariamasis besikartojančių simptomų chaosas įgydavo tvarką ir atsiradavo **nauji nozologiniai pavidalai**, su jais būdingomis, pastoviomis simptomų kombinacijomis.“

Charcot įtaka Freudui

„Kraštutiniai atvejai arba tipai galėjo tarnauti, kaip atramos taškai tyrinėjant neaiškius atvejus-formes frustes-tuos kurie nukrypsta nuo tam tikram tipui būdingų savybių ir tampa neaiškūs. Šį intelektualų darbą jis vadino nosografijos praktika ir juo didžiavosi“.(Freud 1893f,p.12)

Freud S(1893f)Charcot.Standart Edition,III 11-23

Freudas- nomotetinis tyrinėtojas

„Kad būtų galima daryti naujus apibendrinimus, atsižvelgiant į mechanizmus ir instinktus, kuriuos jau atradome, svarbu turėti daugiau nuosekliai ir giliai išanalizuotų atvejų“.(Freud 1918b,p.105)

Freud S(1918b) From the history of an infantile neurosis. Standart Edition XVII: 7-122

Freudas- individualybės istorikas

„Freudas ir mes, vėlesnių laikų stebėtojai, susiduriame su atskiru sergančiu individu, kurio gyvenimo istorija pilna neatitiktimų, įvykių ir nuostatų, kurias reikia paaiškinti ir įterpti į suprantamo žmogiško elgesio rėmus. Freudas, kaip istorikas, domėjosi ypatinga įvykių eiga, vadinama individo istorija“.(Sherwood 1969,p.188)

Sherwood M (1969) The logic of explanation in psychoanalysis.Academic Press, New York

Tipologijos tyrimas

Max Weber tapo diskusijos apie tipologiją socialiniuose moksluose pradininku(žr.Hempel 1952)

Idealaus tipo sąvoka buvo panaudota paskesniuose psichanalitiniuose tyrimuose (Wachholz&Stuhr 1999) ir žmogaus suicidinio elgesio psichodinaminiam supratimui (Lindner&Briggs 2010)

Hempel C(1952) Problems of concept and theory formation in the social sciences. In American Philosophical Association-Eastern Division (Eds),Science, language ,and human rights.Philadelphia:University of Pepsilvania Press.pp 65-86

Wachholz S, Stuhr U(1999)The concept of ideal types in psychoanalytic follow up research.Psychother Res 9:327-341

Lindner R,Brigg S(2010)Forming Ideal Types by Understanding:The Psychoanalytic Treatment of Suicidal Men.Forunqualitative 11:Art 13

Nuo atskirų įvykių prie tipų

Dar Meissner (1971) pabrėžė:
„Psichoanalizės metodologija priversta remtis pagrindu atvejo istorija“. (p. 302)

Atvejo istorija, paaiškinanti atskirus įvykius, yra ideografinis psichoanalitinio pasakojimo elementas ir susijusi su tipologijos sudarymu.

Meissner WW(1971) Freuds methodology.J.Am Psychanal Ass 19:265-309

Doros atvejis- neužbaigtas reikalas?

Žurnalas „Psychoanalytic Inquiry“ 2005 metais pateikė specialią temą: Freudas ir Dora
Mahony pristato Doros atvejį su rubrika: užbaigtas ir nebaigtas

Levine S(Ed) (2005) Freud and Dora: 100 years later. Psychoanalytic Inquiry 25:1-115

Here especially:
Mahony PJ (2005) Freuds unadorned and unadornable: A case history terminable and untenable. Psychoanalytic Inquiry 25:27-44

Freudo atvejų istorijos, kaip metodologinė paradigma

Ernst Jones rašė apie Doros atvejį:
„Pirmasis Freudo atvejo aprašymas tarnavo modeliui psichoanalizės studentams (Jones 1955, p. 257)
Artimas ryšys tarp terapijos, tyrimo ir mokymo vedė prie tradicinio komunikacijos būdo atsiradimo, t.y. trumpo atvejo pristatymo. Šis būdas tapo įprastu.

Jones E(1955) Freud biograph@@

Literatūrinio šedevro retorika

„Doros atvejo, kaip neabejotino literatūrinio šedevro patrauklumas leidžia mums suprasti, kas tai yra retorikos meistriskumas ir subtili literatūrinio pasakojimo jėga“. (Spence, 1987, p. 123)

Spence DP(1987) The Freudian Metaphor. Towards Paradigm Change in Psychoanalysis. W.W. Norton, New York London

Freudo archyvuoti klinikiniai užrašai

Freudo „Žiurkiažmogio“ atvejo (1909) ir E. Zetzel „Papildomų pastabų“ (1966) palyginimas:
„Šiuose klinikiuose užrašuose yra virš 40 nuorodų apie labai ambivalentiškus motinos ir sūnaus santykius, kurie Freudo 1909 metų atvejo aprašyme nebuvo tinkamai apsvarstyti“. (Zetzel, 1966)

Zetzel ER (1966) Additional notes upon a case of obsessional neurosis: Freud 1909. Int J Psychoanal 47:123-129

Psichoanalizė- aprašomasis mokslas

Psichoanalizė tapo aprašomuoju mokslu, naudojančiu pasakojimą, ieškant pasakojimo tiesos.

Forrester J.(1980) Language and the origins of psychoanalysis. London: Macmillan
Spence D.P.(1982) Narrative truth and theoretical truth. The Psychoanalytic Quarterly, 51, 43-69.

Schreberio atvejis

Diskutuotas daugybės psichoanalizės autorių:
Baumeyer, Bloch, Israel, Katan, Kitay, Lacan, Laffal, Lothane, Meissner, Niederland, Nunberg, Saks, White, ir t.t.
Ir autorių iš kitų sričių
Canetti E(1962) Crowds and Power. Viking Press, New York
MacAlpine I, Hunter RA (Eds)(1955) D.P. Schreber: Memoirs of my illness. Dawson and Sons, London

Kas ne taip?

Sąlytinė tradicija suderinta su laisvai rašomu atveju, vietoje sisteminių pastangų atrinkti tinkamus pavyzdžius, kurie galėtų sudaryti reprezentatyvų atvejų tyrimų rinkinį.

Gloverio Achilo kulnas

Prestižą ir patirties įgiję analitikai pateikia straipsnius, kuriuose ieškoma naujų teorinių ir klininių įvalgų. Jei kiti autoriai patvirtina jų teiginius, tai tokius autorius spausdina, bet jei kiti autoriai mato priešastis atmesti pripažintų autorių mintis, tuomet toks mokslinis paneigimas nepateikiamas. Galiausiai kanonizuojamas požiūris, kad „tas ir tas parašė“

Klasikinis Wallersteino ir Sampsono straipsnis

„Siekdami tolesnių žinių, mes taip pat gerai turėtume žinoti ir atvejo tyrimo metodo ribotumus“ (p.12)

Wallersten RS, Sampson H (1971) Issues in research in the psychoanalytic process. Int J Psychoanal 52:11-50

Klasikinis Wallersteino ir Sampsono straipsnis

„Visa psichoanalizės teorija aiškinanti normalaus ir sutrikusio asmenybės vystymosi ir funkcionavimo dėsnius, talentingai liudija aiškinamąją teoriją, sukurtą remiantis konsultavimo kabineto duomenų galia“.

Kohuto Pono Z atvejis

Nesenai Kohuto biografai (Strozier, 2001) išsiaiškino, kad Pono Z antroji analizė buvo gudrus išgalvojimas, sukurtas tam, kad parodytų, kaip ta analizė būtų turėjusi vykti.

1984 Kohutas džiaugėsi pirmąją fiktyvia psichoanalize pasaulyje.

Kohut H (1979) The two analyses of Mr. Z. Int J Psychoanal 60:3-27
Strozier CB (2001) Heinz Kohut. The making of a psychoanalyst. Farrar, Strauss and Giroux, New York

Kohuto Bandomasis atvejis

„Šis atvejis parodo ne tik tai, kaip teorijos pasikeitimai įgalino analitiką pastebėti naują klinikinę konfigūraciją. Analitikas naujai pritaiko teoriją pastebėdamas savasties objekto perkėlimą. Dėl prasiplėtusių empatijos ribų įmanomas naujas klinikinės medžiagos apdorojimas“ (Kohut, 1984, p.91)

Pasakų tyrimai

V. Propp „Liaudies pasakos morfologija“ buvo išleista 1928 m. Rusijoje. Nors šios knygos išleidimas reiškė lūžį ne tik folkloristikoje, bet ir morfologijoje, padarė savo įtaką Claude Levi-Strauss ir Roland Bartes, vakaruose ji nebuvo žinoma iki 1958 m., kai buvo išversta.

Propp, Vladimir. "Theory and History of Folklore". Ed. Anatoly Liberman. University of Minnesota: University of Minnesota Press, 1984

Sakytinės istorijos tyrimas

Broliai Grimm, du profesorai iš Gotingeno Vokietijoje, pradėjo sistemškai rinkti žodžiu perduodamas pasakas.

Jie pradėjo pasakų tyrimus, kurie vėliau sudarė pagrindą labai išbulinto metodo, taikomo didelių, pasaulio mastu surinktų pasakų kolekcijų analizei.

Viešas preinamumas

Viskas gerai su klinikinio proceso užrašais, kol jie prieinami viešam tyrimui - tai sudaro mokslinio esmę.

Platūs gydymo pristatymai

Iki 1980 m aš radau tik 36ias daugiau nei 20 puslapių publikacijas psichoanalitinėje literatūroje po Freudo.

Kachele H(1981)Zur Bedeutung der Krankengeschichte in der klinich-psychoanalytischen Forschung (On the relevance of case history in clinical psychoanalytic research)Jahrb Psychoanal12:118-177
Kachele H Thoma H (2009)The significance of the case history in clinical psychoanalytic esearch.in:Kachele H,Schachter J,Thoma H,Te Ulm Psychoanalytic Process Research Study groupeds)From Psychoanalytic Narrative to Empirical Single Case Research. Implications for Psychoanalytic Practice.Routledge.New York,pp 99-142

JAV pavyzdžiai

Dewald (1972) didžiulis 600 psl. aprašymas, paremtas smulkiais sesijos metu atliktais užrašais.

Stoler(1974) išleistas didelis moters vyriškumo atvejis.
Goldberg(1978) sudarė atvejų knygą „Savasties psichologija“

Dewald PA(1972) The psychoanalytic process.A case illustration.Basic Books.New York.London
Goldberg A(1978)The psychology of the self.A casebook.International University Press,New York
Stoller RJ(1974)Splitting.A case of female masculinity.Dell,New York

DB pavyzdžiai

Marion Milner psichoanalitinio gydymo ataskaita(1969)

Meltzer (1978) „Kleiniška raida“ pakartotina analizė
M.Klein(1961) „Vaiko analizės pasakojimas“

Margaret Little(1990) pateikė jos ir Winnicotto analizės užrašus.

Milner (1969)The hands of living god. An account of psychoanalytic treatment.Hogarth, London

Meltzer D(1978)The Kleinian development:Part II,Richard week by week.Clunie,Perthshire

Little M(1990)Psychotic anxieties and containment.A personal record of an analysis with Winnicott Jason Aronson,Northvale NJ

Vokietijos pavyzdžiai

Argelander(1971) Pateikia detalių narciziško verslininko gydymo apasymą.
Moser(1974) talentingas jaunas analitikas-piešia savo patyrimus ant kušetės.
Heinz Kohutas parašė entuziastingą įžangą.

Argelander H (171)Der Flieger (The Pilot).Suhrkamp,Frankfurt am Main
Moser T(1974)Lehrjahre auf der Couch.Bruchstucke meiner Psychoanalyse.Suhrkamp,Frankfurt

Prancūzijos pavyzdžiai

F.Dolto (1971) išspausdino psichotinio paauglio stebuklingo išgyjimo istoriją,ir
Anthony (1974)parašė gana kritišką apžvalgą.

Dolto F (1971) Le cas Dominique.Ed du Seuil,Paris
Dolto F(1973)Der Fall Dominique.Suhrkamp,Frankfurt
Anthony EL(1974) Review of F.Dolto:Domnique.The analysis of an adolescent.New York.1971.Psychoanal Quart 43:681-684

Luborskio ir Spence Skundas apie mažą pirminių duomenų kiekį

-duomenų, surinktų aktualių analitinių sesijų metu
„Idealiu atveju turėtų būti išlaikytos dvi sąlygos:atvejis turėtų būti aiškiai analitinis...ir duomenys turėtų būti įrašyti, transkribuoti ir indeksuoti taip, kad taptų kuo labiau prieinami ir matomi.

Luborsky L,Spence DP(1971) Quantative research on psychoanalytic therapy.In A.Bergin,S.L.Garffield (Eds) Handbook of Psychotherapy and Behavior Change (1 ed.,pp.408-438).New York:Wiley

Audio įrašų pionieriai

Šešiasdešimtųjų pabaiga:

JAV: H.Dahl,M.M. Gill

Vokietija: A.E.Meyer,H.Thoma

Nuo tada buvo priimta manyti, kad kaikurie analitikai jautėsi pakankamai gerai darydamo audioįrašus sesijos metu, ir kad neturime tvirtų žalingo poveikio įrodymų.

Aišku, kad įrašymas kažką keičia, bet ar tai keičia analizės tikslus?

Ulmo tekstų bankas

Kompiuteriniai archyvai su standartiniais teksto grąžinimo ir analizės įrankiais

Mergenthaler ,E.,&Kachele,H(1993) Locating Text Archives for Psychotherapy esearch. In N.E.Miller, Luborsky,J.P.Barber&J.Docherty (Eds.).Psychodynamic Treatment Research- A Guide for Clinical Practice(pp.54-62).New York:Basic Books

Kiti archyvai

Psichoanalitinių tyrimų konsorciumas (Waldron 1989)
Penn psichoanalitinio gydymo kolekcija: užbaigtų ir įrašytų psichoanalizių kompleksas (Luborsky et al. 2001)
Harvardo psichodinaminių audioįrašų kolekcija (Jones ir Ablon)
Vokiečių atvejų pristatymų kolekcija

Individualaus atvejo tyrimas

„Kintamumo stebėjimas laike atskiru atveju apjungia klinikinį interesą- tinkamai sureaguoti į pokyčius paciento dinamikoje ir tyrimo interesą – atrasti priežastinį ryšį tarp intervencijos ir teoriškai rūpimų kintamųjų pokyčių“. (Fonagy & Moran 1993)

Fonagy, P., & Moran, G. (1993) Selecting single case research designs for clinicians. In Miller NE, Luborsky L, Barber JP, Docherty JP (Eds) (1993) Psychodynamic Treatment research A Handbook for Clinical Practice. (p. 62-95) Basic books, New York

Atskiro atvejo tyrimas

Atskiro atvejo tyrimas pakartotinai pripažįstamas labiausiai tinkamu būdu įvertinti psichoanalitinius gydymus.
Edelson 1988
Edelson M (1985) The hermeneutic turn and the single case study in psychoanalysis. Psychoanal Contemp Thought 8:567-614

Pozityvūs atvejo tyrimų bruožai

- atvejo tyrimai gali pasėti abejonų bendra teorija
- atvejo tyrimai gali suteikti vertingą euristiką po to seksiantiems ir geriau kontroliuojamiems tyrimams.
- atvejo tyrimas suteikia galimybę tyrinėti nors ir blogai kontroliuojamomis sąlygomis, tačiau retą reiškinį
- atvejo tyrimas gali suteikti galimybę pritaikyti naujus principus ir nuomones visiškai nauju būdu.
- atvejo tyrimas tam tikrom sąlygomis gali suteikti pakankamą eksperimento kontrolę fenomenui ir suteikti „moksliškai priimtina“ informaciją.
- atvejo tyrimas gali pasitarnauti užauginant „mėsą“ ant „teorijos skeleto“

Kokybinių atvejo tyrimų pavyzdžiai

Wallerstein (1989) galutinė ataskaita:
42 atvejų tyrimai iš Meningerio gydymo projekto.
Hampsteado Vaiko psichoanalitinio indeksas: 140 pilnų analitinio gydymo įrašų (Sandler ir kt. 1962; Sandler ir kt. 1980)

Wallerstein RS (1986) Forty-two life in treatment. A study of psychoanalysis and psychotherapy. Guilford, New York.
Sandler J (1962) The Hampstead Index as an instrument of psychoanalytic research. Int J Psychoanal 43:289-291

a) Kopijavimas segmentacijos būdu

Mount Zion grupė (Weiss, Sampson 1986) arba Luborsky Simptomo-konteksto Metodas (1996) - tai geros iliustracijos, kaip tekstinė medžiaga gali būti panaudota eksperimentiškai.

Weiss J, Sampson H, The Mount Zion Psychotherapy Research Group (Hrsg) (1986) The Psychoanalytic Process: Theory, Clinical Observation, and Empirical Research. Guilford Press, New York

Luborsky L (Ed) (1996) The Symptom-Context Method. Symptoms as Opportunities in Psychotherapy. American Psychological Association, Washington, DC

Kiekybiniai atvejo tyrimai

- a) Kopijavimas segmentacijos būdu
- b) Laiko serijų analizė

b) Laiko serijų analizė

Fenomenai, kurie yra atsibtkitiniai gydymo eigoje
pvz. proceso bruožai, kurie išsitiesia per kelis šimtų psichoanalitinio gydymo metų, pvz. sapnų paterno pasikeitimai.

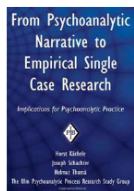
Įtikinantys pavyzdžiai

Moran ir Fonagy (1987) atskiros atvejo tyrimas „Psichoanalizė ir ūmus diabetas“ ir Graff ir Luborsky (1977) jų keturiuose atvejų tyrimuose atskleidžiamas perkėlimo ir pasipriešinimo santykis

Moran G, Fonagy P (1987) Psychoanalysis and diabetic control: An experiment in single case study. *The British Journal Of Medical Psychology* 60:357-372

Graff H, Luborsky L (1977) Long-term trends in transference: A quantitative analytic method applied to four psychoanalyses. *J Am Psychoanal Ass* 25:471-490

Ulmo atskiros atvejo tyrimo modelis

- I klininio atvejo tyrimas
- II sisteminis klininis aprašymas
- III aprašyta klininio vertinimo procedūra
- IV lingvistinė ir kompiuterinė teksto analizė.

Eliti j: www.horstkaechele.de